

Justitiedepartementet
Åklagarenheten
103 33 Stockholm
ju.a@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Rapport från Bergwallkommissionen (SOU 2015:52)

Ekobrottsmyndigheten lämnar härmed sitt yttrande över rubricerat betänkande.

Sammanfattning

Ekobrottsmyndigheten ställer sig i allt väsentligt bakom Bergwallkommissionens överväganden om förändringsbehov och välkomnar dess förslag i den utsträckning de berör myndighetens verksamhet.

Myndigheten anser dock att det är angeläget att också Ekobrottsmyndigheten utifrån myndighetens särskilda organisationsstruktur engageras i det föreslagna regeringsuppdraget att överväga om stödet till metod- och kunskapsutveckling är rätt avvägt.

Inledning

Med samma reflektion som kommissionen gör, att det förflutit lång tid sedan utredningarna mot Sture Bergwall bedrevs och domarna meddelades, kan konstateras att mycket har hänt inom åklagarväsendet och att det alltså pågår ett förändringsarbete på bred front som en följd av resningsarbetet i Sture Bergwall-ärendena. I det förändringsarbetet deltar Ekobrottsmyndigheten.

Ekobrottsmyndighetens remissvar begränsar sig till att redovisa myndighetens inställning till de förslag som har en mera direkt bäring på de frågor som rör myndighetens verksamhet. Av detta skäl innehåller remissvaret inte några synpunkter på utredningens förslag vad gäller möjligheten att inrätta ett system för kvalitetssäkring av sakkunnigutlåtanden, omarbetning och komplettering av Rikspolisstyrelsens instruktioner för rekonstruktioner vid förundersökning om brott samt förstärkt kunskapsförsörjning inom rättspsykiatri.

Avsnitt 14.2 Starkare skydd för objektivitetsprincipen och regleringen av åklagarnas arbete

Ekobrottsmyndigheten är positiv till förslaget att ett förändringsarbete även fortsättningsvis bedrivs inom Åklagarmyndigheten. Det är av vikt att Ekobrottsmyndigheten involveras i det arbetet.

Ekobrottsmyndigheten tillstyrker vidare det lämnade förslaget att objektivitetsprincipen bör regleras i lag även för åtgärder som vidtas innan en förundersökning har inletts samt efter att åtal har väckts med följande kommentarer. Det är mycket angeläget att ett högt förtroende upprätthålls för åklagarverksamheten. En viktig del i det är tydlighet vad gäller det objektivitetskrav som åvilar åklagarna. Åklagaren ska redan nu vara objektiv i alla skeden under det straffprocessuella förfarandet. Också under stadiet före förundersökningen och efter det att det finns en lagkraftvunnen dom finns kravet på objektivitet. Ekobrottsmyndigheten har i tidigare remissyttrande avstyrkt samma förslag från Förundersökningsutredningen vilket utgjorde en del av betänkandet Förundersökning - objektivitet, beslag, dokumentation m.m. (SOU 2011:45). Myndighetens motivering var då att utöver den övergripande bestämmelsen i 1 kap 9 § regeringsformen och bestämmelsen i 23 kap 4 § rättegångsbalken behövdes ingen ytterligare bestämmelse.

Ekobrottsmyndigheten anser dock numer, bl.a. mot bakgrund av Bergwallkommissionens rapport och det förändringsarbete som bedrivs vid Åklagarmyndigheten, att en homogen lagstiftning kan vara av betydelse för tydligheten och därmed också förtroendet för verksamheten. Myndigheten anser således att motsvarande stadgande som 23 kap. 4 § rättegångsbalken, vilket stadgar om förundersökning, bör införas avseende förhållandet innan en förundersökning har inletts samt efter att åtal har väckts.

Avsnitt 14.3 Utbildning och riktlinjer för utredningsarbetet i brottmål

Ekobrottsmyndigheten ställer sig i och för sig positiv till förslaget att ett särskilt regeringsuppdrag ska ges till Polismyndigheten att överväga om stödet till metod- och kunskapsutvecklingen är rätt avvägt men vill framhålla att samma behov av uppdatering om förhållnings- och utredningsmetoder, rådande kunskapslägen och nya forskningsrön samt diskussioner om objektivitetsprincipen i organiserad form i minst lika hög grad gör sig gällande inom ekobrottsbekämpningen. Ekobrottsmyndigheten är en åklagarmyndighet som också har drygt 200 poliser som är verksamma inom myndigheten. Därtill kommer ett antal revisorer, analytiker, civila utredare, forensiker och andra specialister som arbetar i utredningsverksamheten. Vid myndigheten arbetar åklagare, poliser och andra specialister tillsammans i team. Myndighetens uppdrag är också bredare än brottsutredningar då även underrättelseverksamhet omfattas. Det är följaktligen angeläget att Ekobrottsmyndigheten engageras tillsammans med Polismyndigheten i det föreslagna regeringsuppdraget att överväga om stödet är rätt avvägt i förhållande till båda myndigheterna.

Avsnitt 14.4 Befäst den kontradiktoriska principen i brottmål

I sitt remissyttrande över Straffprocessutredningens förslag (SOU 2013:17) uppgav Ekobrottsmyndigheten att myndigheten inte hade något att erinra mot de förslag som lämnades rörande den kontradiktoriska principen i brottmål då myndigheten ansåg att förslaget i princip var ett klagande av hur det i praktiken redan fungerade. Dock påpekades att domstolens möjlighet att ställa frågor (35 kap 6 § och 46 kap 4 § RB) i konsekvens med förslaget bör ses över. För att åklagaren ska kunna fullgöra ansvaret för hela straffprocessen bör vidare åklagarens mening ges en avgörande roll i hur bevisning och andra sådana frågor ska hanteras.

Avsnitt 14.5 Advokaten måste vara lojal mot sin klient men får inte främja orätt

Ekobrottsmyndigheten har inget att erinra mot det som kommissionen anför i avsnittet men vill i sammanhanget betona att ingen kan ha ett berättigat intresse att bli fälld till ansvar för ett brott man inte har begått.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Eva Fröjelin. Vid den slutliga beredningen har även chefsjuristen Lena Lindgren Schelin och överåklagaren Fredrik Jonasson deltagit. Kammaråklagaren Elisabeth Börjesson har varit föredragande.

Eva Fröjelin

Elisabeth Börjesson